

VRA OLUJA – stradanja civila i branitelja na području bivše općine Otočac

Vojna redarstvena operacija Hrvatske vojske (uz sudjelovanje Hrvatskog vijeća obrane i Armije Bosne i Hercegovine) nazvana „Olujom“ (započela je 04. kolovoza / augusta 1995. g u 5 h) bila je jedinstvena akcija kojom su u teritorijalni sastav i ustavno-pravni poredak Republike Hrvatske reintegrirana područja UN sektora „Sjever“ (Banija i Kordun) i „Jug“ (Lika i Dalmacija).

U nastavku donosimo saznanja u vezi stradanja civila i branitelja na širem području Otočca, a temeljem podataka koje su prikupili istraživači/ce *Documente* – Centra za suočavanje s prošlošću.

Tijekom Vojno redarstvene akcije HV-a Oluja u selima nekadašnje općine Otočac, **Rudopolje** i **Doljani**, dio mještana, većinom starijih, nemoćnih i bolesnih, nije napuštao svoja sela. U periodu od 04. do 08. kolovoza 1995. neki od njih su usmrćeni na pragovima vlastitih domova, dvorištima, a neki zapaljeni u kućama.

U Doljanima je tijekom i nakon same akcije ubijeno šestero žena starije životne dobi, dok je zločin u Rudopolju obilježen tragičnom sudbinom obitelji Kordić, gdje su stradali slijepa starica Stana i njezini sinovi, od kojih je jedan bio teški invalid.

Najviše stradalih hrvatskih branitelja tijekom VRA Oluja bili su pripadnici 133. domobranske pukovnije, i to 19 branitelja, uglavnom stradalih u blizini Otočca na potezu Zalužnica - Vrhovine, gdje su naišli na snažan otpor srpskih snaga.

RUDOPOLJE – STRADANJE OBITELJI KORDIĆ

U mjestu Rudopolje, zaselak Kordići stradala je tročlana obitelj Kordić: **KORDIĆ STANA**, r. 1909. i njezini sinovi, **KORDIĆ Ilija**, r. 1942., invalid kojem su u KBC-u Rijeka još tijekom 1989. uslijed zadobivenih smrztina amputirane obje ruke, i **KORDIĆ Stojan**, r. 1938., skrbnik slijepa majke Stane i brata invalida Ilije.

Stojan Kordić bio je oslobođen vojne obveze radi brige za članove obitelji. Iako način njihova stradanja nije u potpunosti razriješen, činjenica jest da je **sve troje članova obitelji Kordić usmrćeno** nekoliko dana nakon provedene akcije Oluja, na području pod kontrolom Hrvatske vojske.

Stana Kordić bila je pokopana u voćnjaku, u neposrednoj blizini kuće, a njeni posmrtni ostaci ekshumirani su tijekom lipnja 2002. Tijekom ekshumacije posmrtnih ostataka u pokrivaču kojim je bilo umotano tijelo pronađene su tri čahure, no uzrok smrti nije utvrđen. Sahranjena je na mjesnome groblju u Rudopolju 2002. godine.

Tijela braće Stojana i Ilije pronađena su u bunaru koji se nalazi u dvorištu obiteljske kuće. Pretpostavlja se da su tijela tijekom kolovoza 1995. pronašli pripadnici UNCRO-a, te ih nakon izvlačenja iz bunara privremeno pokopali na mjesno groblje u Rudopolju pod oznakom «NN». Posmrtni ostaci ekshumirani su tijekom listopada 2018., a identificirani su 27. 05. 2019. na Zavodu za sudsku medicinu i kriminalistiku u Zagrebu. Kao uzrok smrti braće Stojana i Ilije navodi se «nepoznati uzrok». Stojan i Ilija Kordić sahranjeni su tek ove godine u srpnju u obiteljsku grobnicu na mjesnome groblju u Rudopolju.

Obitelj nije napustila svoje selo tijekom VRA Oluja, braća Kordić prijavila su se pripadnicima HV-a koji su kontrolirali selo, a ipak su u danima nakon VRA Oluja ubijeni, a njihova kuća je zapaljena. Još uvijek nitko nije procesuiran za ovaj zločin.

DOLJANI

Prema raznim izvorima u Doljanima je tijekom i nakon same VRA Oluja izgorjelo između 15 i 30 domaćinstava, mještani starije životne dobi nisu napuštali svoje domove, što je na kraju završilo tragično po živote desetero civila, od čega šestero starica, o čemu više u nastavku gdje navodimo poimeničan popis stradalih.

Milka Čurčić, r. 1912., ostala je u selu tijekom VRA Oluja, gdje joj je zapaljena obiteljska kuća. Njene posmrtnne ostatke pronašao je srodnik u dvorištu kuće, te je ubrzo nakon toga sahranjena na mjesnome groblju u Doljanima.

Zorka Hrkalović, r. 1915., prema navodima svjedoka, usmrćena je tijekom VRA Oluja, a njena je kuća bila zapaljena. Tijelo je bilo pokopano uz ogradu kuće, obitelj je naknadno izvršila prijenos njenih posmrtnih ostataka, te je sahranjena na mjesnome groblju u Doljanima.

Marija Jović, r. oko 1910., prema spoznajama susjeda bila je nepokretna, te je o njoj skrbila susjeda iz sela, koju su angažirali srodnici. Pronađena je mrtva u krevetu, te je pokopana u blizini kuće. Pretpostavlja se da je u međuvremenu sahranjena na mjesnome groblju u Podumu.

Staka Jović, r. 1908., usmrćena je tijekom VRA Oluja, a potom pokopana u blizini kuće. U međuvremenu ekshumirana i identificirana, te sahranjena na mjesnome groblju Savići u Podumu (oko 2003. g.)

Jela Mandić, r. 1912., tijekom VRA Oluja zapaljena je u kući. Tijelo je navodno posve izgorjelo, pa posmrtni ostaci nisu pronađeni. Njene posmrtnne ostatke potraživao je sin Milan, koji je u međuvremenu preminuo.

Danica Narančić, r. 1913., živjela je u zajedničkom domaćinstvu s nećakom Mladenom Hrkalovićem i njegovom obitelji. Tijekom Oluje odbila je napustiti selo, te je ostala u kući, dok su ostali članovi obitelji krenuli u izbjeglištvo. Dan nakon VRA Oluja iz Otočca je u Doljane došao srodnik, te tom prilikom u dvorištu kuće pronašao nagorjele fragmente kostiju. Pretpostavivši da se radi o posmrtnim ostacima Danice, obavijestio je policiju, nakon čega mu je sugerirano da kosti privremeno pokopa u blizini kuće, koja je bila izgorjela. To je i učinio, no u međuvremenu je mjesto ukopa zaraslo te je u nekoliko navrata postavljan i novi križ. Na zahtjev drugog nećaka Miroslava Mandića, u listopadu

2013. tijekom provedbe ekshumacije na lokaciji ukopa ništa nije pronađeno. Pretpostavlja se da su posmrtni ostaci prekopani i izmješteni prilikom postavljanja rasvjetnih tijela u selu, jer su radovi vršeni i uz kuću obitelji Hrkalović, na dijelu gdje su kosti bile pokopane, a u to vrijeme nitko od obitelji još nije živio u selu. Danica Narančić vodi se nestalom u knjizi nestalih osoba u RH, ali pod djevojačkim prezimenom Ognjenović.

Nikola Stojanović, r. 1927., pretpostavlja se da se tijekom VRA Oluja privremeno sklonio u Doljane kod prijatelja. Njegovo tijelo pronađeno je ispod stubišta kuće Stojana Agbabe u Doljanima nekoliko dana nakon akcije. Nikola Stojanović sahranjen je na mjesnome groblju u Doljanima.

Stojan Vukmanović, r. 1920., također je ostao kod kuće tijekom VRA Oluja, u kojem je periodu i nestao pod nerazjašnjenim okolnostima. Prema informacijama susjeda Stojan je imao stoku, koju je redovito vodio na ispašu u šumu iznad svoje kuće, koja je također bila zapaljena. Postoji mogućnost da nije ni bio upućen u događaje u selu. Obitelj potražuje njegove posmrtno ostatke. Stojan Vukmanović vodi se u evidenciji nestalih osoba s datumom nestanka 05.08.1995.

Đorđe Vlasiavljević, r. 1937., prema navodima susjede bio je civil, koji je ostao u selu Podumu. Njegovo je tijelo pronađeno na šumskome putu između Rudopolja i Babina Potoka. U međuvremenu je oko 2017. identificiran i sahranjen na mjesnome groblju u Škarama, a vodio se kao nestali na području Doljana.

Petar Hrkalović, r. 1939., pretpostavlja se da je usmrćen i zapaljen u obiteljskoj kući tijekom akcije VRA Oluja. Vodi se u knjizi nestalih osoba u RH.

Kroz selo Doljane kretao se dio kolone izbjeglica iz okolnih mjesta Poduma, Škara, Glavaca i Zalužnice i to u pravcu Plitvičkog Ljeskovca – Gračaca – Bjelopolja, pa Sanskog Mosta u pravcu Banja Luke.

Popis stradalih hrvatskih branitelja

Tijekom VRA Oluja, poginula su 174 pripadnika hrvatskih postrojbi. Najviše stradalih bilo je iz 133. domobranske pukovnije, i to 19 hrvatskih branitelja, uglavnom stradalih u blizini Otočca na potezu Zalužnica - Vrhovine, gdje su naišli na snažan otpor srpskih snaga. U nastavku navodimo njihova imena: Robert Babić, Donko Barbijani, Tomo Biondić, Zvonimir Dubravčić, Niko Jerković, Alen Kapelari, Milan Katalinić, Boris Malinarić, Darko Margeta, Teo Martinčić, Anton Mataija, Domagoj Rukavina, Željko Sekula, Neven Šarenić, Dragan Tomljenović, Mijo Tonković, Zdravko Vranić, Milan Vukelić i Josip Vuković.

Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću

Zagreb, 02. kolovoza 2019.